

N:o 90.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § och 18 kap. 15 § strafflagen; gifven Stockholms slott den 29 februari 1904.

Under åberopande af bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § och 18 kap. 15 § strafflagen.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF.

Ossian Berger.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § och 18 kap. 15 § strafflagen.

Härigenom förordnas, att 11 kap. 15 § och 18 kap. 15 § strafflagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

11 kap.

15 §.

Far man öfverdådigt fram, så att annan däraf skadas kan, å väg, gata, torg eller annan plats, som är upplåten för allmän samfärdsel eller eljest allmänneligen befares, eller där allmän marknad eller auktion hålles, straffes med böter, högst etthundra riksdaler.

Gör man oljud eller oväsande eller kommer eljest förargelse åstad å plats, som nyss är nämnd, eller å järnvägståg, passagerarefartyg eller annat dylikt fortskaffningsmedel, som är för allmänheten tillgängligt, eller å rum, där offentligt föredrag hålles eller offentlig föreställning pågår, eller där mat eller dryck tillhandahålles allmänheten till förtäring eller eljest varor hållas till salu för allmänheten eller å annat ställe, som, mot eller utan afgift, är för allmänheten upplåtet, straffes, där ej förbrytelsen förut i detta kapitel är med straff belagd, med böter, högst etthundra riksdaler.

Väldför man annan å ställe, hvarom i denna § förmäles, då skall den omständighet, vid straffets bestämmande för våldet, såsom försvårande anses.

18 kap.

15 §.

Öfverlastar sig någon af starka drycker så, att af hans åtbörder eller orediga sinnesförfattning synbarligen märkas kan, det han drucken är, och träffas han i sådant tillstånd å ställe, hvarom i 11 kap. 15 § förmäles, straffes, för fylleri, med böter, högst etthundra riksdaler.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet
inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms
slott fredagen den 30 oktober 1903*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: ODELBORG,
 HUSBERG,
 PALANDER,
 WESTRING,
 RAMSTEDT,
 BERGER,
 MEYER,
 VON FRIESEN,
 VIRGIN.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet BERGER anmälde i underdånighet:^a

1:o) Riksdagens skrifvelse den 11 mars 1902, däri Riksdagen anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag dels till ändring af 11 kap. 15 § och 18 kap. 15 § strafflagen, i syfte att erhålla sinsemellan öfverensstämmande, förtydligade och, i den mån sådant kunde befinnas behöfligt och lämpligt, vidgade bestämmelser om de platser, hvarå, och de förhållanden, hvarunder sådant förfarande eller beteende, som i dessa lagrum omförmäldes, borde anses straffbart, dels till sådan ändrad lydelse af sistnämnda

paragraf, att högre bötesstraff än det nu stadgade kunde för fylleri förseelse ådömas;

2:o) järnvägsstyrelsens skrifvelse den 25 februari 1901, däri styrelsen hemställt, bland annat, att Kungl. Maj:t tacktes till Riksdagen aflåta nådig proposition om sådan förändrad lydelse dels af 11 kap. 15 § strafflagen, att de förargelseväckande gärningar, som i sagda lagrum afsåges, blefve straffbara äfven i fall de föröfvades å statens järnvägars bantåg eller bangårdar med väntsalar och plattformar, dels af 18 kap. 15 § strafflagen, att fylleri, som föröfvades å nyssnämnda ställen, blefve underkastadt det i samma lagrum stadgade ansvar, dels ock af 10 kap. 21 § rättegångsbalken, att brott, som af någon beginges under resa å statens järnvägar, skulle, där ovisshet rådde angående den ort, hvarest den brottsliga gärningen gjorts, åtalas vid rådstufvurätten i residensstaden i det län, där brottet föröfvats;

3:o) en den 9 april 1901 för järnvägsföreningen ingifven skrifvelse, däri järnvägsföreningen bland annat, under åberopande af hvad järnvägsstyrelsen hemställt därom att förargelseväckande beteende samt fylleri måtte varda underkastadt straff, då förseelsen ägt rum å statens järnvägars bantåg eller bangårdar med väntsalar och plattformar, i underdånighet anhållit, att de bestämmelser, som i berörda syfte kunde komma att af Kungl. Maj:t meddelas i afseende å statens järnvägar, måtte förklaras äga tillämplighet äfven å enskildas järnvägar;

öfver hvilka skrivelser Kungl. Maj:ts befallningshafvande afgifvit infortrade underdåniga utlåtanden.

Efter att hafva redogjort för innehållet af berörda skrivelser och utlåtanden yttrade departementschefen:

»För att förargelseväckande beteende eller fylleri skall vara straffbart erfordras enligt gällande strafflag, att förseelsen erhållit en viss grad af offentlighet, och betingelserna i detta hänseende äro bestämda uteslutande med hänsyn till platsen för förseelsens begående. Emellertid utvisa de lagrum, hvori nämnda förseelser omhandlas, — 11 kap. 15 § och 18 kap. 15 § strafflagen — i angifna afseende en olika affattning, i det att förargelseväckande beteende är straffbart, om det ägt rum »å allmän väg, gata eller torgplats, eller där allmän marknad eller auktion hålles», under det att fylleri straffas, om den af starka drycker öfverlastade träffas »å väg, gata eller annat allmänt ställe». Denna olikhet i affattning, hvilken, på sätt inom Riksdagen erinrats, har sin historiska förklaring i stadgandenas olika ursprung, har gifvit anledning till olikhet i uttolkning, i det att den förseelse, hvarom i 18 kap.

15 § är fråga, i följd af sagda lagrums allmänne ordalag ansetts straffbar i vidsträcktare omfattning än förargelseväckande beteende.

I Riksdagens skrifvelse anmärkes i afseende å berörda bestämmelser, *dels* att de icke fylla ändamålet att bereda skydd mot störande uppträden å sådana för allmänheten upplåtna eller eljest mer besökta platser, där dylika uppträden kunna anses vara särskildt förargelseväckande, *dels ock* att någon anledning numera ej lär förefinnas att olika bestämma gränserna för tillämpningen af ofvannämnda båda lagrum, hvilkas syfte och uppgift torde enligt nuvarande rättsuppfattning med hvarandra ganska nära sammanfalla.

I princip hafva Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande enhälligt anslutit sig till hvad Riksdagen härutinnan anfört. Likaledes hafva samtliga befallningshafvande tillstyrkt hvad järnvägsstyrelsen och järnvägsföreningen hemställt angående straffbestämmelsernas tillämpande å förseelser af ifrågavarande art, hvilka ägt rum å järnvägs bantåg eller bangårdar med väntsalar och plattformar. I öfrigt äro i sagda myndigheters utlåtanden angifna talrika exempel på ställen, till hvilka den ena eller andra myndigheten ansett skyddet böra utsträckas. Däribland må nämnas: andra anstalter för allmänna samfärdselns förmedlande såsom passagerarefartyg, spårvagnar, med mera, parker och planteringar, som äro upplåtna åt allmänheten, teatrar, konsertsalar och andra lokaler, där offentlig föreställning gifves, föreläsningssalar, offentliga bibliotek och muséer, gästgifvaregårdar, restauranter och utskänkningsställen, öppna handelsbodar.

Öfverväger man syftemålet med ifrågavarande straffbestämmelser samt förseelsernas natur, lærer man ej kunna underlåta att, i likhet med Riksdagen och de i ärendet hörda myndigheterna, erkänna, att samma grunder, som kräfva bestraffning i de i gällande strafflag angifna fall, kunna åberopas för skyddets utsträckande till en mångfald andra rum, liksom att förseelserna i fråga till sin art äro så närbesläktade, att skyddet för allmänheten bör ställas lika i förhållande till båda. Huru långt man bör gå i att utvidga straffbudens tillämpning, kan gifvetvis vara föremål för olika meningar. Man bör härvid hafva i åtanke, att i samma mån som flera platser och rum upptagas bland dem, å hvilka allmänheten åtnjuter skydd mot förargelseväckande beteende, i samma mån komma två andra bestämmelser i strafflagen att erhålla utsträckt tillämpning, nämligen dels sista punkten i 11 kap. 15 §, enligt hvilken våld, föröfvadt å sådant ställe, där förargelseväckande beteende enligt samma lagrum är belagdt med ansvar, skall anses såsom begånget under försvårande omständigheter, dels ock 14 kap. 45 §, enligt hvilken

vissa misshandelsbrott, som eljest ej utan angivelse af målsägande få af allmän åklagare beifras, falla under allmänt åtal, om de begåtts å sådant ställe, som nyss är sagdt. För min del hyser jag emellertid den uppfattning, att den fred, som samtliga förberörda bestämmelser åsyfta att skydda, bör tillkomma allmänheten å hvarje ställe, som är afsedt att vara tillgängligt för allmänheten, vare sig mot eller utan afgift.

Riksdagen har vidare hemställt om sådan ändring af 18 kap. 15 § strafflagen, att högre bötesstraff än det nu stadgade må kunna för fylleriförseelse ådömas. Angående denna punkt i Riksdagens framställning hafva Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande varit af olika meningar. Flertalet tillstyrka väl skärpning af straffet, men andra ställa sig tveksamma angående lämpligheten af en sådan åtgärd och ännu andra afstyrka densamma bestämdt. Från de sistnämndes sida framhållles hufvudsakligen, att för den, som tillfälligt gör sig skyldig till sagda förseelse, det är tillräckligt straff att varda bötfälld, utan afseende å bötesbeloppets storlek, medan å andra sidan intet straff är tillräckligt för att vara verksamt gentemot en drinkare. Det måste erkännas, att i denna invändning ligger en sanning så till vida, som det uppenbarligen vore lönlöst att hoppas, att man genom straff kunde förmå utbildade alkoholister till afhållsamhet. Det enda riktiga förfaringsättet gentemot dessa vore måhända att tvångsvis anbringa dem i särskilda kuranstalter och kvarhålla dem där, till dess de blifvit botade. Detta förfarande anlitas i en och annan främmande stat och lär komma att blifva pröfvadt äfven i Norge, hvarest genom lag om lösdrifveri, tiggeri och dryckenskap den 31 maj 1900 meddelats bestämmelser i sådant syfte. Hur beaktansvärd denna fråga än är, torde den dock vara af för stor räckvidd för att i detta sammanhang upptagas till afgörande.

Hvad jag anfört innebär emellertid intet hinder mot att nu pröfva, huru fylleriförseelsen, betraktad såsom ett brott mot allmän ordning och anständighet, bör bestraffas. Det torde härvid vara af intresse att erinra, att i den nådiga proposition, uti hvilken förslaget till nu gällande strafflag förelades Riksdagen, straff för fylleri var satt till böter, högst etthundra riksdaler, samt för tredje resan inom ett år upprepad förseelse till böter eller fängelse i högst sex månader. Detta förslag vann dock endast prästeståndets bifall. Ridderskapet och adeln antog till en början en af lagutskottet föreslagen straffsats af högst femtio riksdaler, under det att de öfriga stånden ej ville vara med om högre straff för fylleri än tjugu riksdaler, hvilket ju ock omsider blef Riks-

dagens beslut. Resultatet blef alltså, att fylleriförseelsen blef belagd med vida ringare straff än oljud, oväsande, med flere former af förargelseväckande beteende, oaktadt det lärers få erkännas, att fyller i åtminstone kan hafva en fridstörande karaktär i fullt så hög grad som nyssberörda förseelser. En jämförelse med andra länders strafflagar visar också, att fylleriförseelsen för närvarande är mildare bedömd här i riket än i de flesta andra stater.

Jag delar därför Riksdagens mening, att skärpande af straffet för fyller i är påkalladt, och det synes mig vara riktigast, att för denna förseelse stadgas samma ansvar som i 11 kap. 15 § är stadgad för förargelseväckande beteende, eller böter intill etthundra riksdaler.

Järnvägsstyrelsen har i sin skrifvelse jämväl fäst uppmärksamheten på det förhållande, att med afseende å brott, som begåtts å bantåg, det stundom uppstår svårigheter att afgöra, inom hvilket härad brottet föröfvats, samt att sådant föranleder ovisshet om hvilken domstol det tillkommer att upptaga åtal angående brottet. Järnvägsstyrelsen hemställer därför om sådan ändring af 10 kap. 21 § rättegångsbalken, att brott, som af någon begås under resa å statens järnvägar, skall, där ovisshet råder angående den ort, hvarest den brottsliga gärningen gjorts, åtalas vid rådstufvurätten i residensstaden i det län, där brottet föröfvats.

Såsom af flertalet bland Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande angående denna hemställan framhållits, skulle en lagändring af det innehåll, järnvägsstyrelsen föreslagit, näppeligen vara tillfredsställande. Mot förslaget kan till en början anmärkas, att det icke för alla fall skulle afhjälpa de påpekade svårigheterna, då det ju lätt nog kunde inträffa, att man ej heller med säkerhet visste, inom hvilket län brottet tilldragit sig. Men äfven om man kunde undvika denna bristfällighet genom att i stället antaga något af de talrika förslag, som i Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes utlåtanden blifvit framställda, är jag dock af den mening, att det ej vore lämpligt att meddela särskilda bestämmelser om domstolsbehörighet för ifrågavarande specialfall. Att de påpekade svårigheterna kunna uppkomma är visserligen oförnekligt, men detta är ingalunda någon enstaka företeelse; tvärtom vidröres här en svaghet, som när som helst kan framträda i en straffprocess, hvilken till enda grund för bestämmande af domstolskompetens har orten för brottets föröfvande. Att åter i detta sammanhang och med föranledande af järnvägsstyrelsens framställning företaga en mera omfattande bearbetning af bestämmelserna om forum i brottmål, lärers än mindre kunna ifrågakomma, helst frågan om fullständig revision af 10 kap. rättegångs-

balken upprepade gånger varit på tal och vid första möjliga tillfälle torde böra bringas i verkställighet. Jag anser alltså, att för närvarande ingenting kan göras i anledning af järnvägsstyrelsens framställning i denna punkt.»

§§ Sedan departementschefen härefter uppläst ett i öfverensstämmelse med hvad nu anförts upprättadt förslag till lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § och 18 kap. 15 § strafflagen, hvilket förslag är såsom bil. — fogadt vid detta protokoll, hemställde han i underdånighet, att högsta domstolens utlåtande öfver detta förslag måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, genom note ur protokollet inhämtas.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan tacktes Hans Maj:t Konungen i nåder lämna bifall.

Ex protocollo
Erik Ölander.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § och 18 kap. 15 § strafflagen.

Härigenom förordnas, att 11 kap. 15 § och 18 kap. 15 § strafflagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

11 Kap.

15 §.

Far man öfverdådigt fram, så att annan däraf skadas kan, å väg, gata, torg eller annan plats, som är upplåten för allmän samfärdsel eller eljest allmänneligen befares, straffes med böter, högst etthundra riksdaler.

Gör man oljud eller oväsande eller kommer eljest förargelse åstad å plats, som nyss är nämnd, eller där allmän marknad eller auktion hålles, eller å järnvägståg, passagerarefartyg eller annat dylikt fort-skaffningsmedel, som är för allmänheten tillgängligt, eller å rum, där offentligt föredrag hålles eller offentlig föreställning pågår, eller där mat eller dryck tillhandahålles allmänheten till förtäring eller varor hållas till salu för allmänheten, eller eljest å plats, som, mot eller utan afgift, är för allmänheten upplåten, straffes, där ej förbrytelsen förut i detta kapitel är med straff belagd, med böter, högst etthundra riksdaler.

Våldför man annan å sådant ställe, som här förut är sagdt, då skall den omständighet, vid straffets bestämmande för våldet, såsom försvårande anses.

18 Kap.

15 §.

Öfverlastar sig någon af starka drycker så, att af hans åtbörder eller orediga sinnesförfattning synbarligen märkas kan, det han drucken är, och träffas han i sådant tillstånd å ställe, hvarom i 11 kap. 15 § förmåles, straffes, för fylleri, med böter, högst etthundra riksdaler.

*Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kungl. Maj:ts
högsta domstol torsdagen den 11 februari 1904.*

Andra rummet.

Närvarande.

Justitieråden: SKARIN,
LILIENBERG,
CARLSON,
LINDBÄCK,
CLAËSON,
THOLLANDER,
SILVERSTOLPE.

Sedan, jämlikt högsta domstolens beslut den 19 november 1903, handlingarna rörande det till högsta domstolen för afgifvande af utlåtande öfverlämnade förslag till lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § och 18 kap. 15 § strafflagen mellan högsta domstolens ofvanbemälde ledamöter cirkulerat, företogs nu detta ärende till slutlig behandling; varande förslaget bilagdt detta protokoll.

Härvid anfördes af:

Justitierådet *Silverstolpe*: Förslaget upptager i första stycket af 11 kap. 15 § strafflagen särskildt de fall, då öfverdådig framfart skall anses straffbar, samt innebär i sådant afseende dels en utvidgning dels en inskränkning af de bestämmelser, hvilka nu äro gällande.

Enligt lagrummets nuvarande lydelse är sådan framfart belagd med straff, när den äger rum å allmän väg, gata eller torgplats, eller

där allmän marknad eller auktion hålles. Då det i förslaget förekommande uttrycket: »väg, gata, torg eller annan plats, som är upplåten för allmän samfärdsel» får antagas fullständigt motsvara det nu begagnade: »allmän väg, gata eller torgplats», innefattar det i förslaget gjorda tillägget »eller eljest allmänneligen befares» (i hvad därunder inbegripen plats icke tillfälligtvis sammanfaller med ställe, där allmän marknad eller auktion hålles,) en utsträckning af förfarandets straffbarhet till platser, som, utan att vara hänförliga till allmän väg eller dylikt, ändock af ett större antal personer användas för samfärdsel. Härunder skulle då komma att inbegripas enskilda personer tillhöriga utfarts- och byvägar, kvarn- och sågplatser samt till och med gårds- och tomtplatser, när vederbörande ägare eller innehafvare låta andra personer å dessa ställen opåtaladt färdas fram. En utsträckning af lagbudets tillämplighetsområde till sådana enskilda personer tillhöriga platser synes emellertid hvarken vara afsedd i de af Riksdagen samt järnvägsstyrelsen och järnvägsföreningen gjorda framställningar, som gifvit anledning till förslaget, eller eljest påkallas af något mera kännbart behof. Enligt den affattning, förslaget i öfrigt erhållit, skulle på grund af den anmärkta utsträckningen icke allenast oljud, oväsen, annat förargelseväckande beteende och fylleri å sådant ställe blifva belagda med straff och föremål för allmänt åtal utan äfven våld å sådant ställe anses begånget under försvårande omständigheter och allmän åklagare äga att utan angivelse åtala därstädes föröfvad misshandel, jämväl af lindrigare beskaffenhet, samt resande af lifsfarligt vapen. Detta skulle kunna föranleda ett ingripande från polis- och åklagaremakts sida inom enskildt område, som hvarken vore behöfligt eller lämpligt, helst det samma äfven kunde komma att riktas mot själfva ägaren eller innehafvaren af området. Härtill kommer, att det vid tillämpningen säkerligen ofta skulle blifva förenadt med stor svårighet att afgöra, huruvida en plats kunde anses vara sådan, som allmänneligen befares. Af nu anförda skäl anser jag att uttrycket: »eller eljest allmänneligen befares» bör uteslutas.

Beträffande de fall, då öfverdådig framfart skall anses straffbar, innebär emellertid förslaget, såsom redan antydts, äfven en inskränkning i förhållande till hvad för närvarande är stadgad. Till följd däraf att i förslagets första stycke ej upptagits den nu gällande bestämmelsen angående plats, »där allmän marknad eller auktion hålles», skulle nämligen enligt förslaget öfverdådig framfart å sådan plats komma att blifva straffri, såvida icke platsen annars är upplåten eller

använd för allmän samfärdsel. Ej heller för denna ändring synes något giltigt skäl förefinnas.

I första delen af andra stycket användas orden »plats» och »rum» i sammanställningar, som synas utmärka, att med det förra afses ställe utomhus och med det senare ställe inomhus, men, när det sedermera i samma stycke talas om »plats, som, mot eller utan afgift, är för allmänheten upplåten», torde meningen vara, att detta uttryck skall omfatta ställen både utom- och inomhus, så snart de äro afsedda att vara tillgängliga för allmänheten. Uttrycket synes, såsom härutinnan ej fullt klart,arfva ett förtydligande.»

Justitierådet *Thollander*: »Den föreslagna utsträckningen af straffbarheten för öfverdådig framfart till alla ställen, där allmän samfärdsel faktiskt äger rum, synes mig väl öfverensstämma med naturen af detta brott; men det låter icke förneka sig, att afgörandet, huruvida å ett för öfrigt enskildt ställe samfärdseln kan sägas vara allmän, stundom kan möta svårigheter.

Såsom redan af justitierådet Silverstolpe påpekats, innehåller emellertid förslaget i denna del jämväl en inskränkning mot hvad nu är stadgadt, så till vida, att plats, där allmän marknad eller auktion hålles, enligt förslaget icke skulle vara fredad från öfverdådig framfart. Om också den nuvarande bestämmelsen om fredande af sådan plats närmast har afseende på oljud, oväsen och annat förargelseväckande uppförande, saknar den icke alldeles betydelse äfven med afseende på öfverdådig framfart, synnerligen i betraktande af nyare sätt att färdas, och några sakliga skäl för den föreslagna inskränkningen torde icke kunna anföras.

Lika väl som allmänheten bör vara fredad för faran af öfverdådig framfart, hvarhelst sådan äger rum, lika väl bör allmänheten kunna räkna på fred mot förargelse genom oljud, oväsen, fylleri eller slagsmål, hvarhelst sådant kan förekomma. Från denna synpunkt har jag naturligtvis intet att anmärka mot det utsträckta skydd i sådant hänseende, som här föreslås. Men jag anser, att ett lagbud, som binder straffbarheten af dessa handlingar uteslutande vid platsen för deras begående, icke träffar rätt utan blir i visst afseende för vidt, i visst afseende för trångt. För vidt, då det ju måste vara meningslöst att bestraffa förargelseväckande beteende i de fall, då detsamma icke iakttagits af någon allmänhet, som däraf kunnat taga anstöt; för trångt, emedan oljud eller annat förargelseväckande beteende inom enskildt hus eller på enskildt område icke blir åtkomligt äfven om det iakttagits af en större allmänhet. T. ex. oljud eller förevisning från åtgata eller väg vettande fönster eller från gård,

gränsande till allmän plats. Den förra af dessa betänkligheter eller att lagbudet får för vidsträckt tillämpning blir naturligtvis större i samma mån som antalet ställen, där ifrågavarande handlingar äro straffbara, ökas.

Den nya norska strafflagen belägger med straff den, »som ved Slagsmaal, Skrig, förnärmelig Opførsel eller anden utilbørlig Adfærd forstyrrer den almindelige Fred og Orden eller som medvirker hertil»; och i en särskild § bland strafflagens allmänna inledande bestämmelser angifves hvad som menas med offentligt ställe och när en handling skall anses vara föröfvad offentligt. I motiven till det »Udkast», som ligger till grund för strafflagen, säges: »Udkastet gaar ud fra, att saadan Adfærd bør kunne straffes som Forstyrrelse af den almindelige Fred og Orden, ogsaa om Fredsforstyrrelsen opholder sig paa helt privat Grund, naar dog Skraalet og Spektaklet høres videre».

På sådant sätt träffas det straffbara i här afsedda handlingar vida bättre än på den väg, vår strafflag valt och som förslaget äfven följt. Då, såsom Riksdagen i sin skrifvelse påpekat, någon anledning numera ej förefinnes att olika bestämma gränserna för tillämpningen af 11 kap. 15 § och 18 kap. 15 § strafflagen, hvilka båda lagrums »syfte och uppgift enligt nuvarande rättsuppfattning torde med hvarandra ganska nära sammanfalla», synes mig ligga nära till hands att samman slå båda lagbuden till ett enda eller med andra ord att öfverflytta stadgandet om fylleriförseelse till 11 kap. 15 §.

Ett offentligen begånget våld å person bör naturligen vara särskildt straffbart såsom fredsstörande; men att betrakta det obetydligaste våld såsom begånget under försvärande omständigheter och hemfallet under allmänt åtal blott därför att det blifvit å någon af de i förslaget angifna platser begånget, synes icke betingadt vare sig af historiska eller andra skäl.

Om man emellertid fortfarande vill knyta betingelserna för straffbarhet i ifrågavarande hänseenden vid platsen för förseelsernas begående, anser jag, att man genom uttryckligt stadgande måste begränsa tillämpningen af dessa lagbud till de fall då *allmän* förargelse åstadkommits eller *allmän* fred och ordning blifvit störda.

Slutligen kan jag ej underlåta att påpeka det önskvärda däri att i sammanhang med nu föreslagna ändringar i vår strafflag, i likhet med i flera utländska, bestämdes straff för »störande af omgifningens nattro».

Justitierådet *Claëson*: »Lika med justitierådet Silverstolpe anser jag, att bestämmelsen om allmän marknad eller auktion bör uppflyttas i första stycket af 11 kap. 15 § strafflagen; och är jag jämväl ense

med justitierådet Silverstolpe beträffande ifrågasatt förtydligande af andra stycket i samma paragraf.»

Justitierådet *Lindbäck*: att han var ense med justitierådet Silverstolpe och hemställde tillika att, därest i första stycket af 15 § 11 kap. strafflagen uttrycket »eller eljest allmänneligen befares» blefve uteslutet, framför ordet »väg» i samma stycke måtte insättas ordet »allmän» till otvetydigt utmärkande däraf, att lagrummet icke afsåge enskilda vägar.

Justitierådet *Carlson*: »Jag är ense med justitierådet Silverstolpe utom därutinnan, att jag anser skyddet mot fara af öfverdådig framfart böra utsträckas. För så vidt öfverdådig framfart kan förekomma å ställe utomhus, som afses med uttrycket »plats som, mot eller utan afgift, är för allmänheten upplåten» synes allmänheten böra vara å sådant ställe skyddad för dylik fara lika väl som för störande genom förargelseväckande beteende eller fylleri. Det torde till och med kunna ifrågasättas, huruvida icke den, som far öfverdådigt fram, så att annan däraf skadas kan, bör vara underkastad straff, oberoende af det ställe, där gärningen sker.»

Justitierådet *Lilienberg*: att han instämde med justitierådet Claëson och ville därjämte anmärka, att bisatsen i första stycket af 11 kap. 15 § strafflagen svårligen, såsom afsikten varit, torde kunna hänföras till väg, gata, torg, hvarföre justitierådet ansåg en redaktionsförändring nödvändig.

Justitierådet *Skarin*: att han instämde med justitierådet Silverstolpe.

Ex protocollo

Erik Ölander.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott måndagen den 29 februari 1904

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: ODELBORG,
 HUSBERG,
 PALANDER,
 WESTRING,
 RAMSTEDT,
 BERGER,
 MEYER,
 VON FRIESEN,
 VIRGIN,
Justitieråden: CARLSON,
 CLAËSON.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Berger anmälde i underdånighet:

Högsta domstolens genom note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 30 oktober 1903 inhämtade utlåtande öfver förslag till lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § och 18 kap. 15 § strafflagen.

Efter att hafva redogjort för utlåtandets innehåll yttrade departementschefen:

»Såsom af den lämnade redogörelsen framgår hafva meningarne inom högsta domstolen varit delade beträffande frågan, huruvida de

förseelser, om hvilka i 11 kap. 15 § och 18 kap. 15 § strafflagen är fråga, böra bestraffas, då de ägt rum å platser, som, utan att vara hänförliga till allmän väg eller dylikt, likväl faktiskt allmänneligen befaras. För mig synas emellertid de skäl, som anförts emot förslagets ståndpunkt härutinnan, icke vara öfvertygande. På en plats, där faktiskt allmän samfärdsel äger rum, torde allmänheten böra åtnjuta den fred, som är i fråga, oafsedt om platsen eljest skall anses såsom allmän eller enskild. Hvad beträffar svårigheten att vid tillämpningen afgöra, huruvida en plats kan anses såsom allmänneligen befares, torde denna pröfning ej vara af svårare art än mången annan, som en domstol har att företaga. Till jämförelse tillåter jag mig äfven åberopa, att i den nya norska strafflagen begreppet allmänt ställe definieras i ordalag, som ganska nära öfverensstämma med det remitterade förslagets uttryckssätt. Det heter i nämnda lags § 7:

»Ved offentligt Sted forstaaes i denne Lov ethvert for almindelig Færdsel bestemt eller almindelig befærdet Sted.»

Efter min mening bör därför i denna punkt den föreslagna bestämmelsen bibehållas oförändrad.

I öfrigt hafva vid den nu företagna granskningen af förslaget vidtagits de ändringar, om hvilka ett flertal ledamöter i högsta domstolen varit ense.»

Departementschefen uppläste härefter ett i enlighet med det afgifna yttrandet affattadt förslag till lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § och 18 kap. 15 § strafflagen; och hemställde departementschefen, att förslaget måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom nådig proposition för Riksdagen till antagande framläggas.

Justitierådet Carlson åberopade hvad af honom vid ärendets behandling i högsta domstolen blifvit yttradt, i den mån det ej vid förslagets omarbetning vunnit beaktande.

Statsrådets öfrige ledamöter biträdde föredragande departementschefens hemställan.

Med bifall till denna hemställan tacktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i nåder förordna, att till Riksdagen skulle aflämnas nådig proposition i ämnet af den lydelse bilagan Litt. A. vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo
Erik Ölander.